

Hammaslääkäriliiton lausunto STM:lle

Lausunto lääkärin- ja hammaslääkärin-palkkioiden sekä tutkimuksen ja hoidon korvaamista koskevan taksan perusteista

Suomen Hammaslääkäriliitto pitää Kansaneläkelaitoksen esittämää palkkioiden tarkistamista välttämättömänä hammashuoltojärjestelmämme säilyttämiseksi toimivana.

Sairausvakuutus keskeinen hammashoidon palvelujen turvaamisessa

Suun terveydenhuollon kokonaisuudistuksen tavoitteena oli, että kaikilla suomalaisilla on tasavertaiset mahdollisuudet saada yhteiskunnan tukemia suun terveydenhoidon palveluja. Tämä tavoite voi toteutua vain siten, että terveyskeskusten antamien palvelujen lisäksi otetaan yhtäläillä huomioon myös yksityishammaslääkäreiden antamat palvelut. Kuntien terveyskeskukset ovat tähän asti pystyneet ja pystyvät jatkossakin järjestämään suun terveydenhuollon peruspalvelut vain puolelle aikuisväestöstä.

Hammaslääkäripalkkioiden palautustaksaa on viimeksi tarkistettu vuonna 1989. Inflaatiotarkistuksen tekemättä jättäminen on itseasiassa merkinnyt sitä, että joka vuosi on tehty tietoinen päätös siitä, että taksaa ei haluta pitää ajan tasalla ja näin on kohdistettu varoja muualle. Kehitys johtaa väistämättä siihen, että koko järjestelmältä katoaa merkitys, mikä ei ainakaan ole ollut eduskunnan tavoite. Ministeriön tavoitteet sairausvakuutusjärjestelmän kehittämisessä ovat jääneet epäselviksi.

Suun terveydenhoidon palveluissa taksan hiipuminen merkitsee sitä, että vuonna 2000 tehtyjen lakimuutosten alkuperäinen tarkoitus – kaikki suomalaiset tuettujen palvelujen piiriin – kutistuu tarkoittamaan vain puolta maamme aikuisväestöstä! Vuonna 2003 käytti hieman yli puolet aikuisista yksityisiä ja hieman alle puolet ter-

veyskeskusten hammashoitopalveluja. Hammashoitouudistuksen hallittu toteutus sekä väestön ja potilaiden tasapuolinen kohtelu edellyttävät, että yhteiskunnan tuki on likimain yhtä suuri hoitopaikasta riippumatta.

Sosiaali- ja terveysministeriön kannanotoissa on perusteltu sv-taksojen jäädytystä sillä, että *“nyt keskitytään julkisen terveydenhuoltojärjestelmän kuntoonsaattamiseen, sairausvakuutuskorvauksia voidaan harkita sitten kun julkinen puoli toimii”*. Tämä peruste kääntyy ainakin suun terveydenhuollossa itseään vastaan: julkisen järjestelmän toimivuus edellyttää nimenomaan, että osa potilaspaineesta purkautuu yksityisellä sektorilla. Ilman sairausvakuutusta se ei onnistu. Sama asia tulee esiin kuuden suurimman kaupungin sosiaali- ja terveysasioista vastaavien apulaiskaupunginjohtajat sosiaali- ja terveysministerille ja peruspalveluministerille osoitetussa kirjeessä maaliskuussa 2004. Siinä esitetään pienennettäväksi potilaiden maksuosuudessa terveyskeskusten ja yksityissektorin välillä olevaa eroa.

Sairausvakuutuskorvausten merkitys saattaa tuntua myös vähemmän tärkeältä, jos uskotaan, että yksityiset palvelut kytkeytyvät kokonaisuuteen kuntien ostopalvelujen kautta. Kuntien suorittamat ostot yksityissektorilta edustavat kuitenkin suun terveydenhuollossa arviolta noin 1 prosenttia kokonaisuudesta, joten niillä on todellakin vain pieni, täydentävä vaikutus. Lisäksi on huomattava se, että palvelujen ostaminen ja potilaan pienempi omavastuu merkitsee yhteiskunnan kannalta kalliimpaa tapaa järjestää palvelut.

Hammaslääkäriliitto toteaa, että edellä todettujen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää sairausvakuutuksen palautustaksan saattamista lain tarkoittamalle 60 %:n tasolle. Tämänkin jäl-

keen terveyskeskuksen antama hoito säilyy potilaalle edullisempänä yhteiskunnan subventoidessa noin 2/3:lla hoidon todellisia kustannuksia. Hammaslääkäriliitto vaatii myös, että korvaustasoa tarkistetaan vuosittain, jotta nykyisenlaista jälkeenjääneisyyttä ei pääsisi jatkossa syntymään.

Muut tarkistukset taksan rakenteeseen

Hammaslääkäriliitto hyväksyy Kansaneläkelaitoksen muutosesitykset hammaslääkärinpalkkiotaksaan eli poikkeuksellisten vastaanottoaikojen taksan yksinkertaistamisesta sekä sairaalahoidossa olevan potilaan hoitopäiväpalkkion poistamisesta sen erittäin vähäisen käytön vuoksi. Tältä osin varoja siis hieman säästy.

Helsingissä 25. päivänä kesäkuuta 2004

Suomen Hammaslääkäriliitto

Liisa Luukkonen Matti Pöyry
puheenjohtaja toiminnanjohtaja